

รายงานสถานการณ์
คุณธรรมในสังคมไทย ปี 2560

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)
69/16-17 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 02 644 9900 โทรสาร 02 644 4901-3
www.moralcenter.or.th
Facebook : moral center, moral spaces

มองโลก มองเรา (3)

รายงานสถานการณ์
ความตั้งใจทำความดี
ของคนไทย

คำนำ

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) กลุ่มงานนวัตกรรมองค์ความรู้เพื่อสร้างสังคมคุณธรรม มีหน้าที่ในการดำเนินงานส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย ผ่านกระบวนการที่หลากหลายทั้งการเสริมสร้างความร่วมมือเครือข่าย พัฒนามาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรม สร้างพื้นที่กลางเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้และนวัตกรรมด้านคุณธรรม และพัฒนานวัตกรรมองค์ความรู้ด้านคุณธรรม โดยในปีงบประมาณ 2560 กลุ่มงานนวัตกรรมองค์ความรู้เพื่อสร้างสังคมคุณธรรม ได้พัฒนา “รายงานสถานการณ์คุณธรรมในสังคมไทย: มองโลก มองเรา” ขึ้น เพื่อสรุปประมวลสถานการณ์ที่เชื่อมโยงกับคุณลักษณะทางด้านคุณธรรมทั้งในระดับสากล และในระดับประเทศช่วงปี 2559-2560 เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงประเด็นความดีและประเด็นปัญหา เพื่อสร้างความตระหนักและมุมมองทางด้านคุณธรรมในสังคมไทย และนำไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดข้อคิดเห็นเชิงนโยบาย

เอกสารชุด “มองโลก มองเรา : รายงานสถานการณ์คุณธรรมในสังคมไทย ปี 2560” ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ เล่มที่ 1 การทบทวนการจัดอันดับประเทศไทยในระดับโลก โดยมองจากแนวทางการพัฒนามุมมองสากล มาสู่ระดับประเทศ เพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนา “ทุนความดี” ในมิติพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา เล่มที่ 2 สถานการณ์สังคมที่ส่งผลต่อสภาวะการณ์ด้านคุณธรรมในสังคมไทย เป็นการสังเคราะห์สถานการณ์ในประเทศไทยเชื่อมโยงในมิติคุณธรรมเพื่อรับทราบสิ่งที่ควรตระหนักร่วมกัน และเล่มที่ 3 รายงานสถานการณ์ความตั้งใจทำความดีของคนไทย เพื่อรับรู้ทุนความดีที่สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย หรือกิจกรรมที่จะเป็นแรงขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม โดยผู้สนใจสามารถดาวน์โหลดเอกสารทั้งหมดได้จาก www.moralcenter.or.th

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจะสนับสนุนการสร้างสังคมคุณธรรม รวมทั้งกระตุ้นเตือนให้สังคมเกิดความตระหนักในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมต่อไป

คณะทำงาน

มองโลก มองเรา (3)

รายงานสถานการณ์ความตั้งใจทำความดี ของคนไทย ระหว่างปี 2559-2560

การสร้างข้อตกลง คือ การกำหนดเป้าหมายเชิงสัญลักษณ์ และส่งผลกับการเลือกที่จะทำหรือไม่ทำของบุคคล มากกว่าการไม่ได้สร้างข้อตกลงใดๆ การสร้างข้อตกลงสามารถสร้างแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ และการทำพฤติกรรมนั้นในระยะเวลาหนึ่งตามที่สร้างข้อตกลงสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างยั่งยืน¹

การตั้งปณิธานจึงเป็นการตั้งเป้าหมาย การสร้างข้อตกลงกับตนเอง เพื่อดำรงตน รักษาข้อตกลง และปรับทัศนคติของตนเอง ซึ่งส่งผลกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ปณิธานความดีจึงเป็นการกำหนดจุดหมายทางด้านความดีของคนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน) ดำเนินงาน ปณิธานความดี “ทำดีตามรอยพ่อ สานต่องานที่พ่อทำ” ในโครงการ 70 บุคคลต้นแบบ 7 ล้านความดี ตามมติสมัชชาคุณธรรม และการดำเนินงานโครงการ “นี่คือปณิธานที่หาญมุ่ง” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดในการทำความดีของคนในสังคมไทย ประสานพลังนี้ให้เกิดการสานต่อด้วยการยกระดับข้อมูลจากการตั้งปณิธานเพื่อทำความดีส่วนบุคคล ให้เกิดการรับรู้เป็นความดีของกลุ่มคน และของคนทั้งประเทศ ซึ่งเป็นพลังสำคัญต่อการเปลี่ยนประเทศไทย

ปณิธานความดีจึงเป็นเครื่องมือสร้างพื้นที่ตั้งใจทำความดี ที่แสดงออกผ่านตัวอักษร และยกระดับเป็นการศึกษาสถานการณ์คุณธรรมของประเทศไทย เพื่อนำเสนอข้อมูลกับสังคม และนำไปสู่การกำหนดรูปแบบโครงการ กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาคุณภาพความดีที่สอดคล้องกับความต้องการของคนในสังคม หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับปฏิบัติการและในระดับนโยบาย

สถานการณ์ความตั้งใจทำความดีของคนไทย ระหว่างปี 2559-2560 ประมวลข้อมูลจากผู้ตั้งปณิธาน ระหว่างเดือนธันวาคม 2559-พฤษภาคม 2560 รวมทั้งสิ้น 6,764 คน โดยนำเสนอข้อมูล 2 ส่วน ได้แก่

- ภาพรวมการตั้งปณิธานความดี
- รายงานสถานการณ์ความตั้งใจทำความดีของคนไทยในทุกช่วงวัย

ระหว่างปี **2559-2560**

---

¹Katie Baca-Motes, Amber Brown, Ayelet Gneezy, Elizabeth A. Keenan, and Leif D. Nelson (2012). Commitment and Behavior Change: Evidence from the Field. *Journal of Consumer Research*, (-Not available-), p. 000

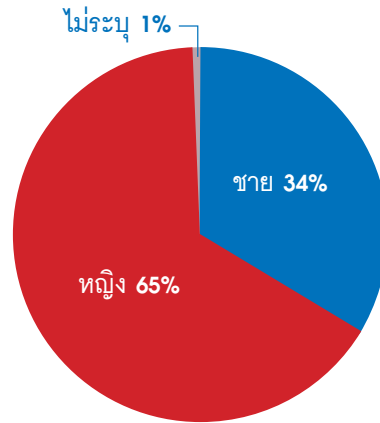

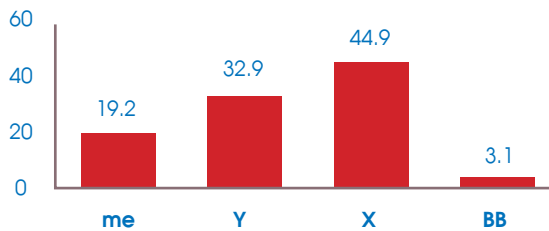
ภาพรวมการตั้งปณิธานความดี

ข้อมูลส่วนบุคคล

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	2,283	33.8
หญิง	4,429	65.5
ไม่ระบุ	52	0.8
รวม	6,764	100.0

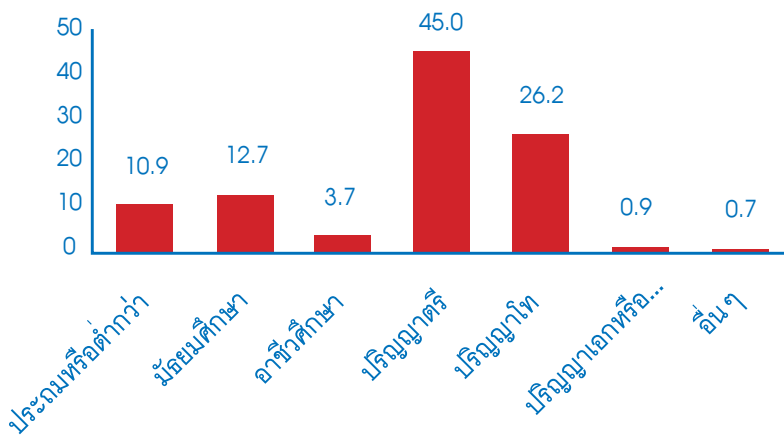

ช่วงอายุ (ตาม generation)	จำนวน	ร้อยละ
me	1,247	19.2
Y	2,138	32.9
X	2,919	44.9
BB	202	3.1
รวม	6,506	100.0

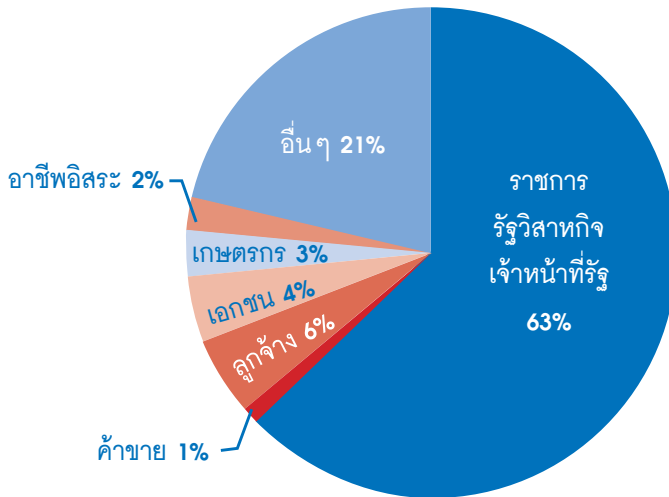

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมหรือต่ำกว่า	706	10.9
มัธยมศึกษา	821	12.7
อาชีวศึกษา	236	3.7
ปริญญาตรี	2,904	45.0
ปริญญาโท	1,690	26.2
ปริญญาเอกหรือสูงกว่า	56	0.9
อื่นๆ	42	0.7
รวม	6,455	100.0

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ราชการ รัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่รัฐ	3,929	62.8
ค้าขาย	62	1.0
ลูกจ้าง	329	5.3
เอกชน	270	4.3
เกษตรกร	195	3.1
อาชีพอิสระ	147	2.3
อื่นๆ	1,325	21.2
รวม	6,257	100.0

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตั้งปณิธาน พบว่า เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 65) เมื่อแบ่งตามช่วงอายุ พบว่าโดยมากอยู่ในช่วงอายุ 41-60 ปี (generation X) คิดเป็นร้อยละ 44.9 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 21-40 ปี (generation Y) คิดเป็นร้อยละ 32.9

ด้านระดับการศึกษาพบว่า โดยมากจบการศึกษาหรือกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 45.0) รองลงมา อยู่ในระดับปริญญาโท (ร้อยละ 26.2)

ด้านอาชีพพบว่า โดยมากประกอบอาชีพราชการ รัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่รัฐ (คิดเป็นร้อยละ 63) รองลงมาเป็นอาชีพอื่นๆ (ร้อยละ 21) ข้อมูลที่ระบุในอื่นๆ เช่น นักเรียน/นักศึกษา แม่บ้าน/พ่อบ้าน ข้าราชการเกษียณอายุ

ปริญญาตรี 45.0 %

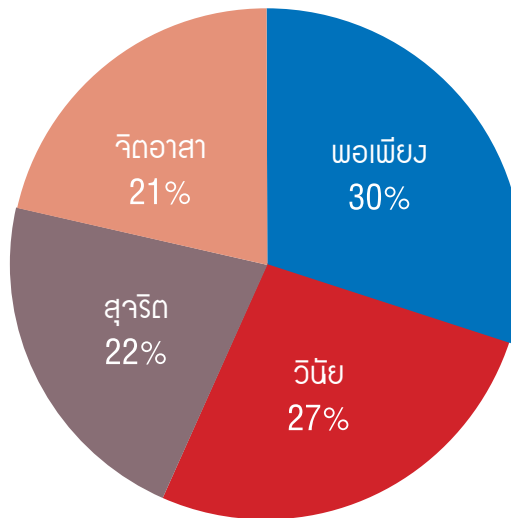

ปริญญาโท 26.2 %

กลุ่มของความดีที่ถึงปณิธาน

คุณธรรม	จำนวน	ร้อยละ
พอเพียง	4,316	63.8
วินัย	3,811	56.3
สุจริต	3,141	46.4
จิตอาสา	3,081	45.5

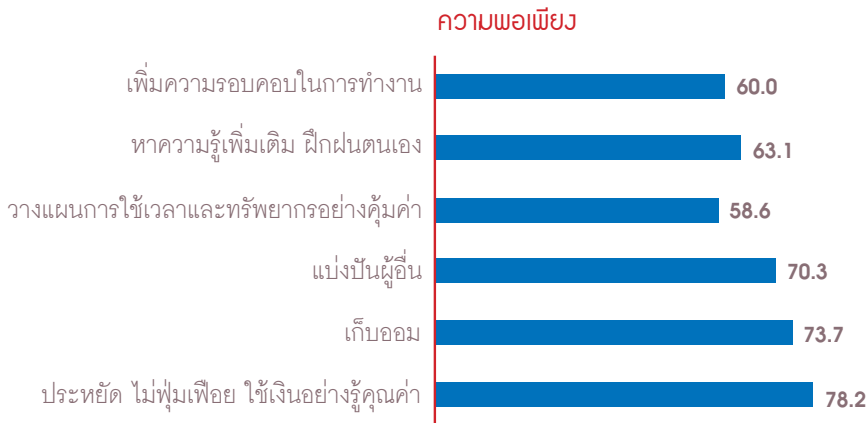

ข้อมูลกลุ่มของความดีที่ตั้งปณิธาน โดยกำหนดคุณธรรมไว้ ได้แก่ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา โดยผู้ตั้งปณิธานสามารถเลือกความดีที่จะตั้งปณิธานได้มากกว่า 1 ข้อ พบว่า คุณธรรมแต่ละด้านมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน โดยคุณธรรมด้านความพอเพียงมากที่สุด (ร้อยละ 30) รองลงมา ได้แก่ วินัย สุจริต และจิตอาสา ตามลำดับ

ความถี่ที่ยากทำ

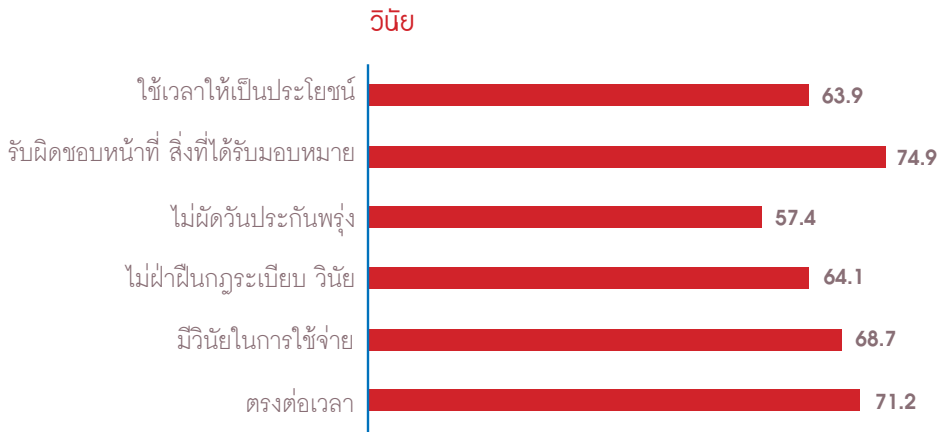
การจำแนกคุณธรรมแต่ละหัวข้อเป็นปณิธานเชิงพฤติกรรม โดยหมายความถึงทั้งเป็นพฤติกรรมที่ประพฤติอยู่แล้ว และเป็นพฤติกรรมที่ผู้ตั้งปณิธานประสงค์จะมี ข้อมูลที่ได้รับ ดังนี้

พอเพียง	จำนวน	ร้อยละ
1. ประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย ใช้เงินอย่างรู้คุณค่า	5,290	78.2
2. เก็บออม	4,984	73.7
3. แบ่งปันผู้อื่น	4,753	70.3
4. วางแผนการใช้เวลาและทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	3,965	58.6
5. หาคำรู้เพิ่มเติม ฝึกฝนตนเอง	4,270	63.1
6. เพิ่มความรอบคอบในการทำงาน	4,057	60.0

จากข้อมูล พบว่า ด้านความพอเพียงนั้น ผู้ตั้งปณิธานระบุปณิธานเชิงพฤติกรรม มากที่สุดในเรื่อง การประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย ใช้เงินอย่างคุ้มค่า (ร้อยละ 78.2) รองลงมา ลำดับ คือ การเก็บออม (ร้อยละ 73.7) และการแบ่งปันผู้อื่น (ร้อยละ 70.3)

วินัย	จำนวน	ร้อยละ
1. ตรงต่อเวลา	4,813	71.2
2. มีวินัยในการใช้จ่าย	4,645	68.7
3. ไม่ฝ่าฝืนกฎระเบียบ วินัย	4,333	64.1
4. ไม่ผิดวันประกันพ่วง	3,880	57.4
5. รับผิดชอบหน้าที่ สิ่งที่ได้รับมอบหมาย	5,068	74.9
6. ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	4,325	63.9

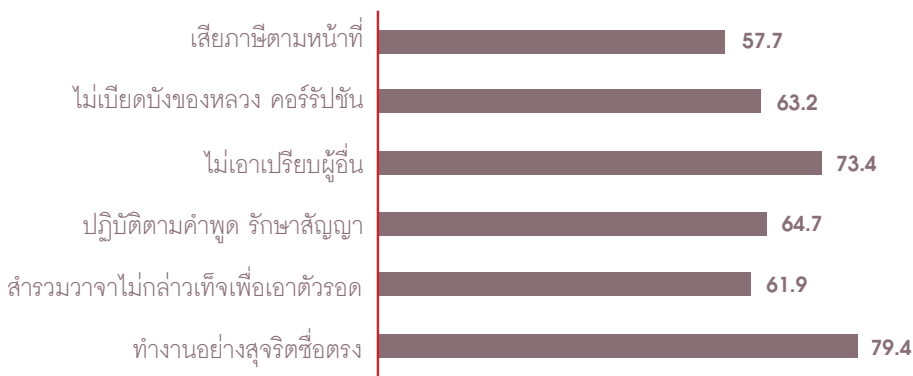

จากข้อมูล พบว่า ด้านวินัยนั้น ผู้ตั้งปณิธานระบุปณิธานเชิงพฤติกรรมมากที่สุดในเรื่องรับผิดชอบหน้าที่ สิ่งที่ได้รับมอบหมาย (ร้อยละ 74.9) รองลงมา 2 ลำดับ คือ ตรงต่อเวลา (ร้อยละ 71.2) และมีวินัยในการใช้จ่าย (ร้อยละ 68.7)

ความสุจริต	จำนวน	ร้อยละ
1. ทำงานอย่างสุจริตซื่อตรง	5,373	79.4
2. สำรวมวาจาไม่กล่าวเท็จเพื่อเอาตัวรอด	4,189	61.9
3. ปฏิบัติตามคำพูด รักษาสัญญา	4,376	64.7
4. ไม่เอาเปรียบผู้อื่น	4,968	73.4
5. ไม่เบียดบังของหลวง คอร์รัปชัน	4,277	63.2
6. เสียภาษีตามหน้าที่	3,902	57.7

ความสุจริต

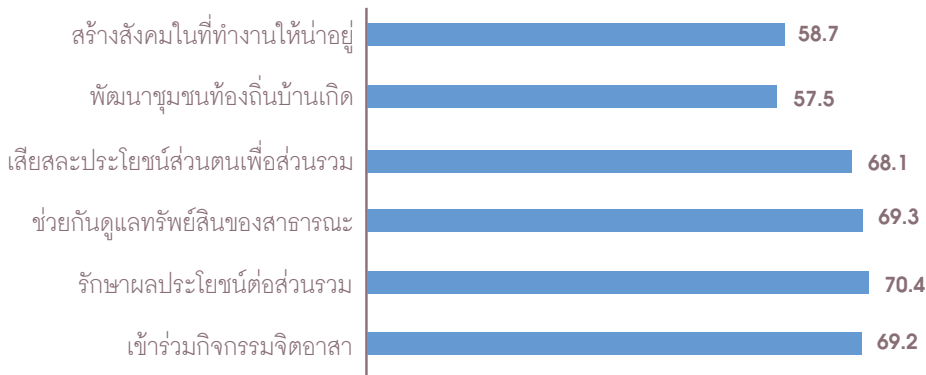
จากข้อมูล พบว่า ด้านความสุจริตนั้น ผู้ตั้งปณิธานระบุปณิธานเชิงพฤติกรรมมากที่สุดในเรื่อง ทำงานอย่างสุจริตซื่อตรง (ร้อยละ 79.4) รองลงมา 2 ลำดับ คือ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น (ร้อยละ 73.4) และปฏิบัติตามคำพูด รักษาสัญญา (ร้อยละ 64.7)

เห็นแก่ส่วนรวม-จิตอาสา	จำนวน	ร้อยละ
1. เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา	4,680	69.2
2. รักษาผลประโยชน์ต่อส่วนรวม	4,759	70.4
3. ช่วยกันดูแลทรัพย์สินของสาธารณะ	4,690	69.3
4. เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม	4,605	68.1
5. พัฒนาชุมชนท้องถิ่นบ้านเกิด	3,886	57.5
6. สร้างสังคมในที่ทำงานให้น่าอยู่	3,973	58.7

จิตอาสา

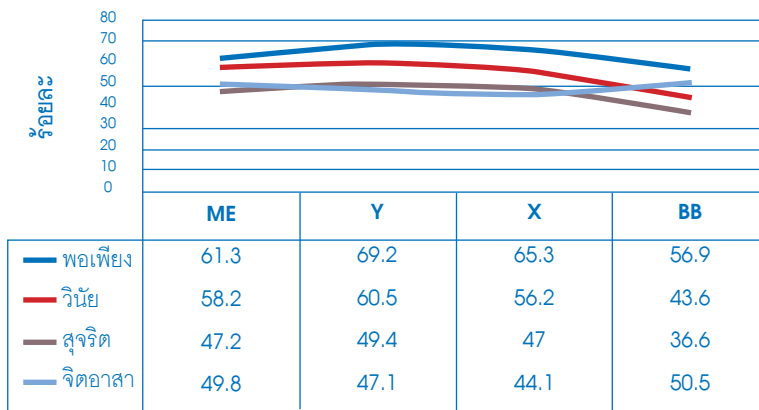
จากข้อมูล พบว่า ด้านจิตอาสานั้น ผู้ตั้งปณิธานระบุปณิธานเชิงพฤติกรรม มากที่สุดในเรื่องรักษาผลประโยชน์ต่อส่วนรวม (ร้อยละ 70.4) รองลงมา 2 ลำดับ คือ ช่วยกันดูแลทรัพย์สินของสาธารณะ (ร้อยละ 69.3) และเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา (ร้อยละ 69.2)

รายงานสถานการณ์ความตั้งใจทำความดี ของคนไทยในทุกช่วงวัย

กลุ่มของความดีที่ด้งบนิธาน

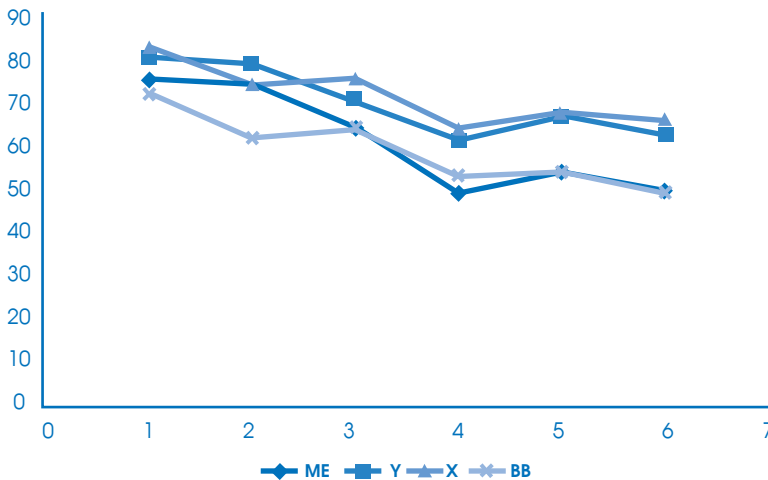

จากข้อมูลพบว่า คุณธรรมที่ทุกช่วงวัยตั้งใจปณิธานมากที่สุด คือ คุณธรรมความพอเพียง จากแผนภาพจะสังเกตเห็นได้ว่า กลุ่มของความดีที่ตั้งปณิธานในทุกเจนเนอเรชัน มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันในคุณธรรม พอเพียง วินัย และสุจริต ปณิธานด้านคุณธรรมจิตอาสานั้น พบว่าในเจนเนอเรชันมีจะสูงกว่าด้านสุจริต และเจนเนอเรชัน เบบี้บูมเมอร์ ปณิธานด้านจิตอาสาสูงกว่าด้านวินัย และสุจริต

ความดีที่ยากทำ

การจำแนกคุณธรรมแต่ละหัวข้อเป็นปณิธานเชิงพฤติกรรมโดย
 หมายความว่าทั้งเป็นพฤติกรรมที่ประพฤติอยู่แล้ว และเป็นพฤติกรรมที่ผู้ตั้ง
 ปณิธานประสงค์จะมี ข้อมูลที่ได้รับ ดังนี้

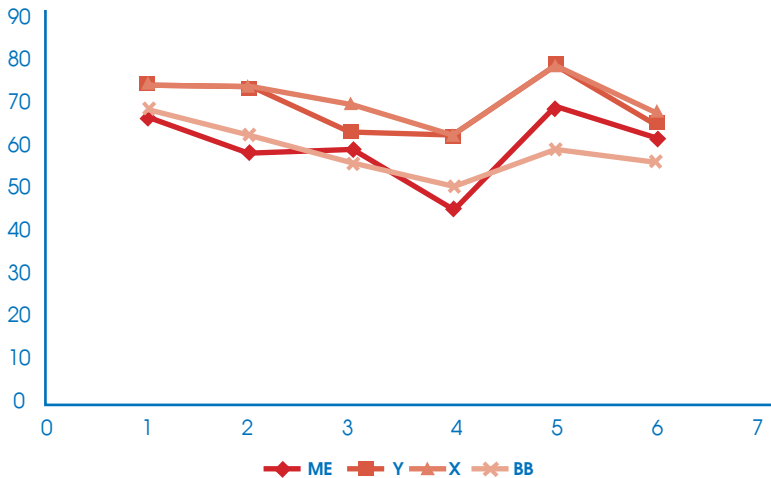
พอเพียง	ME	Y	X	BB
1. ประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย ใช้เงินอย่างรู้คุณค่า	74.3	79.3	81.8	71.3
2. เก็บออม	73.1	77.9	73.1	60.9
3. แบ่งปันผู้อื่น	63.4	70.6	74.6	62.9
4. วางแผนการใช้เวลาและทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	48.2	60.2	63.1	52.0
5. หาคำรู้เพิ่มเติม ฝึกฝนตนเอง	53.2	66.0	66.9	53.5
6. เพิ่มความรอบคอบในการทำงาน	48.4	61.8	65.2	48.0

จากข้อมูล พบว่าผู้ตั้งปณิธานระบุปณิธานเชิงพฤติกรรมด้านความพอเพียง
 มากที่สุดในเรื่อง ประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย ใช้เงินอย่างรู้คุณค่า รองลงมา คือ
 การเก็บออม ในแต่ละพฤติกรรมจะพบความคล้ายคลึงระหว่างเงินเนอเรชั่น
 เอ็กซ์ และเงินเนอเรชั่นวาย กับเงินเนอเรชั่นบี และเงินเนอเรชั่นบีบูมเมอร์

วินัย	ME	Y	X	BB
1. ตรงต่อเวลา	65.9	73.2	73.3	67.3
2. มีวินัยในการใช้จ่าย	57.5	72.6	72.7	61.4
3. ไม่ฝ่าฝืนกฎระเบียบ วินัย	58.5	62.8	69.2	55.4
4. ไม่ผิดวันประกันพ่วง	45.2	61.3	61.1	50.0
5. รับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	68.6	78.2	77.6	58.9
6. ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	61.1	64.2	66.7	55.9

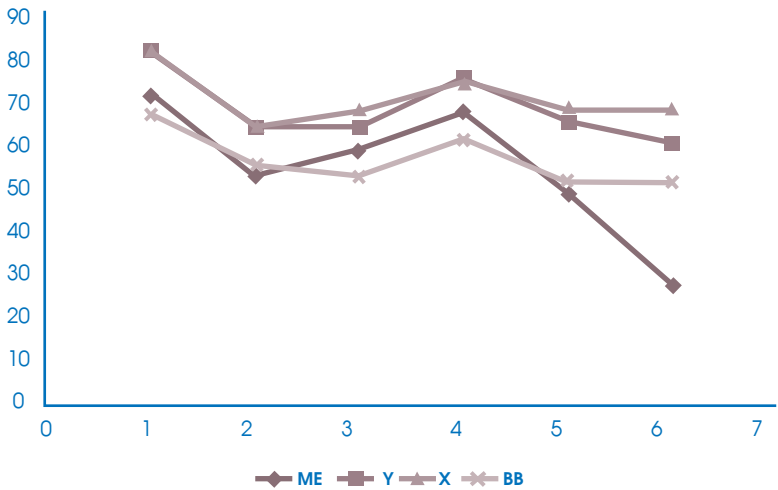
จากข้อมูล พบว่า ผู้ตั้งปณิธานในเงินเนอเรชั่นมี เงินเนอเรชั่นเอ็กซ์ เงินเนอเรชั่นวาย ระบุปณิธานเชิงพฤติกรรมด้านวินัย มากที่สุดในเรื่อง รับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เงินเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ ระบุปณิธานเชิงพฤติกรรมด้านวินัยมากที่สุดในเรื่อง ตรงต่อเวลา

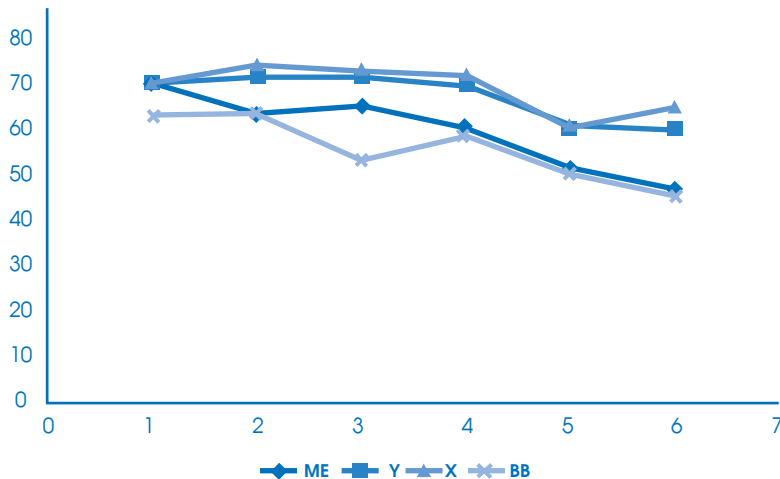
ความสุจริต	ME	Y	X	BB
1. ทำงานอย่างสุจริตโดยตรง	72.4	82.6	82.2	67.8
2. สำรวมวาจาไม่กล่าวเท็จเพื่อเอาตัวรอด	53.7	64.7	64.5	55.9
3. ปฏิบัติตามคำพูด รักษาสัญญา	59.4	64.8	68.7	53.5
4. ไม่เอาเปรียบผู้อื่น	68.6	76.3	75.2	62.4
5. ไม่เบียดบังของหลวง คอร์รัปชัน	49.4	65.9	68.6	52.0
6. เสียภาษีตามที่	28.3	61.1	69.0	52.0

จากข้อมูล พบว่า ผู้ตั้งปณิธานในทุกเจนเนอเรชั่น ระบุปณิธานเชิงพฤติกรรมด้านสุจริต มากที่สุดในเรื่องทำงานอย่างสุจริตโดยตรง รองลงมาคือไม่เอาเปรียบผู้อื่น ด้านการเสียภาษีตามหน้าที่นั้น ในกลุ่มเจนเนอเรชั่นมีต่ำกว่ากลุ่มอื่นมาก เนื่องจากเป็นวัยเรียน

เห็นแก่ส่วนรวม-จิตอาสา	ME	Y	X	BB
1. เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา	70.4	70.1	70.0	62.9
2. รักษาผลประโยชน์ต่อส่วนรวม	63.3	71.6	74.0	63.4
3. ช่วยกันดูแลทรัพย์สินของสาธารณะ	65.0	71.0	72.5	53.0
4. เสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อส่วนรวม	60.5	69.7	72.0	58.4
5. พัฒนาชุมชนท้องถิ่นบ้านเกิด	51.5	60.1	60.1	50.5
6. สร้างสังคมในที่ทำงานให้น่าอยู่	46.4	60.1	64.9	45.5

จากข้อมูล พบว่า ผู้ตั้งปณิธานในทุกเจนเนอเรชั่น ระบุปณิธานเชิงพฤติกรรมด้านจิตอาสา มากที่สุดในเรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา รองลงมาคือรักษาผลประโยชน์ต่อส่วนรวม และการดูแลทรัพย์สินสาธารณะ ด้านการสร้างสังคมที่ทำงานให้น่าอยู่ ในกลุ่มเจนเนอเรชั่นมี และเจนเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ ต่ำกว่ากลุ่มอื่น เนื่องจากไม่ได้อยู่ในวัยทำงาน

ปณิธานตามวัย

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลการตั้งปณิธานจำแนกตามอายุ พบความสัมพันธ์ระหว่างปณิธานความดี การปรับพฤติกรรมส่วนตัว การทำประโยชน์ส่วนรวม และการตั้งเป้าหมายที่จะทำให้สำเร็จ ที่สะท้อนถึงชุดประสบการณ์ วิธีชีวิต และสถานการณ์ในปัจจุบันของคนแต่ละช่วงวัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ช่วงอายุ 71-80 ปี และมากกว่า

ด้านการปรับพฤติกรรมส่วนตัวเป็นเรื่องการดูแลสุขภาพ ลด ละ เลิก อดายมขุ ความประหยัด การใช้ศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยว ด้านครอบครัว มีความตั้งใจในการอบรมลูกหลานให้เป็นคนดี การเป็นแบบอย่าง และส่วนมากเน้นการทำความดีเพื่อสังคม การทำประโยชน์ให้หมู่บ้าน ชุมชน ช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยการแบ่งปันประสบการณ์ การเป็นวิทยากร การทำบุญกับศาสนา คุณธรรมในการตั้งปณิธานที่โดดเด่นในช่วงอายุนี้คือการมีจิตสาธารณะ และเป็นที่น่าสังเกตว่ามีบางปณิธานที่เป็นการปรับปรุงตน เช่น ตั้งปณิธานที่จะลดการใช้โทรศัพท์มือถือลง

ช่วงอายุ 61-70 ปี

ด้านการปรับพฤติกรรมส่วนตัวเป็นเรื่องของการรักษาคำพูด การเป็นแบบอย่าง การวางแผนการใช้ชีวิตประจำวัน คุณธรรมที่โดดเด่นในช่วงอายุนี้ ได้แก่ คุณธรรมพอเพียง เช่น การวางแผนการใช้จ่ายอย่างประหยัด การไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เก็บออม ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ลด ละ เลิก อดายมขุ (หวย สุรา และอื่น ๆ) และด้านครอบครัว มีความตั้งใจที่จะให้เวลากับครอบครัวมากขึ้น การสั่งสอนลูกหลานให้มีจิตสาธารณะ ทางด้านสังคม นั้นพบว่า มีการตั้งปณิธานที่จะทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์เพื่อส่วนรวม ชุมชนหมู่บ้านมากขึ้น การเป็นจิตอาสา เป็นวิทยากรให้ความรู้เมื่อมีโอกาส พัฒนาท้องถิ่นบ้านเกิด

ช่วงอายุ 51-60 ปี

ด้านการปรับพฤติกรรมส่วนตัวโดยมากจะเป็นประเด็นทางด้านการเก็บออม ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ไม่ฟุ่มเฟือย การวางแผนทางการเงิน เช่น การออมแบบประกันชีวิต การจัดการหนี้สิน การปลดหนี้ ทางด้านวินัย เช่น การรักษาวินัยในตนเอง (ตื่นเช้า งดเหล้า เลิกบุหรี่) การรักษากฎกติกาของสังคม เช่น วินัยจราจร ไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งที่ผิดกฎหมาย การวางแผนเกษียณอายุ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

ด้านการทำความดีนั้น มักจะเป็นกิจกรรมตามความสนใจ เช่น การรักษาดุลประโยชน์ของส่วนรวม การทำสาธารณะประโยชน์ การบริจาคเงินช่วยเหลือสัตว์ โครงการ 5 ส การสอนสมาธิ

ประเด็นที่น่าสนใจคือ ในช่วงวัยนี้ มีปณิธานที่แสดงความตั้งใจในการสร้างเครือข่ายเพื่อบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ร่วมมากขึ้น เช่น การเป็นสมาชิกของส่วนราชการในการทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ การสร้างกลุ่มผู้ประกอบการทำความดี รวมถึงเป็นรูปแบบการตั้งใจที่จะดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานองค์กรที่สังกัด รูปแบบกิจกรรมจิตอาสา โดยมากจะเป็นการดูแลรักษาทรัพย์สินสาธารณะ การทำบุญบริจาคเงินและสิ่งของ และการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานองค์กรหรือกลุ่ม

ช่วงอายุ 41-50 ปี

ด้านการปรับพฤติกรรมส่วนตัว เน้นที่การเก็บออมเงิน ใช้จ่ายประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย วินัยในการใช้จ่าย การบริหารรายจ่าย ความเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ การดูแลสุขภาพตนเอง เพื่อเป็นที่พึ่งของครอบครัว ความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การปฏิบัติตามกฎจราจร การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมและกฎระเบียบของสังคม ด้านการทำประโยชน์ส่วนรวม เช่น การบริจาคเงิน สิ่งของเครื่องใช้ การรักษาประโยชน์ส่วนรวมไม่ทิ้งขยะในที่สาธารณะ ประเด็นที่น่าสนใจคือ การตั้งปณิธานในช่วงวัยนี้สัมพันธ์กับบทบาททางสังคมอย่างเห็นได้ชัด ทั้งบทบาทสมาชิกครอบครัว

(การดูแลครอบครัวให้มีความสุข การสั่งสอนบุตรธิดาให้เป็นคนดี) บทบาทในหน่วยงานองค์กร (การอุทิศเวลาให้กับการทำงานมากขึ้น) บทบาทผู้นำหรือสมาชิกในพื้นที่ชุมชน (เช่น การส่งเสริมให้คนในชุมชนปลูกต้นไม้ การพัฒนาชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ความสามัคคีเพื่อให้หมู่บ้านมีรายได้มากขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

เช่น การทำแผนพัฒนาท้องถิ่น) นอกจากนั้นคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตถูกนำมาตั้งปณิธานในช่วงวัยนี้ชัดเจน เช่น จะยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ทำงานโดยสุจริตไม่เห็นแก่อำมีสินจ้าง ซื่อสัตย์สุจริตไม่เบียดเบียนเงินราชการ ไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง และจะเป็นคนดี

ช่วงอายุ 31-40 ปี

ด้านการปรับพฤติกรรมส่วนตัว ได้แก่ การช่วยเหลือส่วนรวม การทำงานให้มีประสิทธิภาพ มีวินัยในตนเอง เช่น ออกกำลังกายยามเช้า ไม่เลื่อนนาฬิกาปลุก การตรงต่อเวลา ทำหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริต ทำงานด้วย

ความโปร่งใส การใช้เงินอย่างรู้คุณค่า การวางแผนในการใช้จ่าย ลดรายจ่าย ฟุ่มเฟือย การยึดมั่นในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการหนี้สิน ด้าน การทำประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา การพัฒนา ชุมชนที่อยู่ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การรักษาทรัพย์สิน สาธารณะ ในช่วงวัยนี้จะมีประเด็นปัญหาด้านการพัฒนาทางด้านอาชีพมาก ขึ้น เช่น ทำหน้าที่รับผิดชอบอย่างเต็มกำลังความสามารถ ประกอบอาชีพด้วยความ สุจริต รักษาเวลา ขยันหาความรู้ใหม่ๆ ทำงานราชการด้วยความเต็มใจ สละเวลาส่วนตัว อุทิศเวลาให้กับงาน ปฏิบัติหน้าที่การงานให้ประสบความสำเร็จ ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ สร้างรายได้เสริม ศึกษาต่อ เพิ่มพูนความรู้ ในด้านการทำประโยชน์ต่อส่วนรวม เริ่มมีประเด็นการไม่เพิกเฉยต่อสิ่งที่ไม่ ถูกต้อง การรักษาประโยชน์ส่วนรวม การดำรงตนไม่เบียดเบียนผู้อื่น การช่วยเหลือโดยไม่ต้องร้องขอ การทำหน้าที่ในฐานะพลเมือง

ช่วงอายุ 21-30 ปี

ด้านการปรับตัวกิจกรรมส่วนตัว ความ มีวินัยในตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เป็นแบบ อย่างที่ดี ประหยัดอดออม ใช้เงินอย่างรู้คุณค่า ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย การตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ด้านการทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีประเด็น ทางด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การแยกขยะ

การเก็บขยะตามที่สาธารณะไปลงถัง การดูแลรักษาแหล่งน้ำ การเข้าร่วม กิจกรรมจิตอาสาและชักชวนให้ผู้อื่นเข้าร่วมกิจกรรม การแบ่งปันสังคม เช่น บริจาคสิ่งของและช่วยสอนหนังสือเด็กที่อยู่ห่างไกล ให้ทุนการศึกษา เด็กยากไร้ ในช่วงวัยนี้เริ่มตั้งปณิธานที่มีเป็นกิจกรรมรูปธรรมมากกว่าวัย ที่ผ่านมา เช่น บริจาคเสื้อผ้า บริจาคโลหิต คุรอาสา ทำความสะอาดวัด ปลุกต้นไม้ ใช้นถุงผ้าแทนถุงพลาสติก ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร เป็นต้น

ช่วงอายุ 11-20 ปี

ด้านการปรับพฤติกรรมส่วนตัว โดยมากเกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตส่วนตัว เช่น การตั้งใจเรียน การตั้งเป้าหมายทางการศึกษา ไม่เล่นตอนเรียน ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน ไม่สูบบุหรี่ เล่นเกม เก็บเงินโดยกำหนดเป้าหมาย เช่น เพื่อซื้อโทรศัพท์ ซื้อคอมพิวเตอร์ ไปเที่ยว ซื้อเสื้อให้พ่อแม่ ด้านการทำประโยชน์ต่อส่วนรวมจะเน้นที่กิจกรรมจิตอาสาที่ไม่ต่อเนื่อง เช่น การทำความสะอาดวัด การเก็บขยะตามพื้นที่ทุกชั้น ทำความสะอาดในบริเวณรับผิดชอบ การเข้าค่ายจิตอาสา ในเด็กที่โตขึ้นมีการรวมกลุ่ม ชักชวนเพื่อนทำประโยชน์เพื่อสังคม การทำกิจกรรมเปิดหมวดหารายได้ทำกิจกรรมจิตอาสา เป็นการตั้งปณิธานจากสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวและเป็นรูปธรรม เช่น รักษาความสะอาดของโรงเรียน ไม่ขโมยปากกาเพื่อน ขยันทำการบ้าน ตั้งใจซ้อมกีฬา มีประเด็นทางการเคารพต่อผู้อาวุโส เชื้อฟังพ่อแม่ครูอาจารย์ มีการปณิธานด้านความสุจริต แต่ไม่ได้ระบุรูปธรรม

ช่วงอายุ 0-11 ปี

เช่นเดียวกับช่วงอายุ 11-20 ปี ที่การตั้งปณิธานเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต เช่น การตั้งใจเรียน การตั้งเป้าหมายด้านคะแนนสอบ การใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด การออมเงินไปฝากธนาคาร การเก็บเงินเพื่อซื้อของที่ต้องการ และบริบทครอบครัว เช่น การดูแลพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย การช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน ช่วยครูพี่ของ กิจกรรมจิตอาสาโดยมากเป็นกิจกรรมด้านความสะอาด เช่น การเก็บขยะ ไม่ทิ้งขยะไม่เป็นที่

พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา: คุณธรรม 4 ประการกับปณิธานของคนในสังคมไทย

เมื่อพิจารณาปณิธานของคนไทยที่ตั้งใจทำให้สำเร็จ ด้านการปรับพฤติกรรมส่วนตัว และการทำประโยชน์ส่วนรวม เชื่อมโยงกับคุณธรรม 4 ประการ คือ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา พบว่ามีลักษณะดังต่อไปนี้

ด้านความพอเพียง

เน้นความตั้งใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำแนวทางหลักการในการดำรงชีวิตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เรื่องการประหยัด การเก็บออม เป็นประเด็นที่ถูกตั้งปณิธานมากที่สุด ลักษณะที่เป็นรูปธรรม เช่น ออมเงินให้ได้ 36,000 บาทใน 1 ปี เครื่องมือที่ถูกกล่าวถึงมากในการสนับสนุนให้เกิดการดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง คือ การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย การทำเกษตรพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่ การปลูกพืชผักสวนครัว

ด้านความมีวินัย

เน้นการประพฤติตนที่ไม่ฝ่าฝืนกฎระเบียบ เช่น การรักษาวินัยจราจร ด้านวินัยในตนเองเน้นการลด ละ เลิกอบายมุขต่างๆ การรักษาสุขภาพให้แข็งแรง โดยเฉพาะวินัยในการใช้จ่ายเงินพบได้ในทุกช่วงอายุ วินัยต่อหน้าที่ตนตามบทบาทในแต่ละช่วงวัย และบทบาททางสังคม เช่น บทบาทลูก (การกตัญญูต่อบิดามารดา) บทบาทครู (เป็นครูที่ดี สอนลูกศิษย์ให้เป็นคนดี) บทบาทผู้ใหญ่ในครอบครัว (การสั่งสอนลูกหลาน การประพฤติตนให้เป็นแบบอย่าง) บทบาทนักเรียน (การตั้งใจเล่าเรียน) คำว่า รู้หน้าที่/ทำตามหน้าที่ เป็นคุณธรรมวินัยที่ถูกใช้ในการตั้งปณิธานมากที่สุด (จำนวน 5,078 ครั้ง จากผู้ตั้งปณิธาน 6,764 คน)

ด้านสุจริต

เน้นในเรื่องการทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต การไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไม่ทุจริตต่อหน้าที่ การทำหน้าที่พลเมือง พบมากในวัยทำงานช่วงอายุ 31-50 ปี

ด้านจิตอาสา

พบว่า การทำจิตอาสาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1. การหาโอกาสในการทำจิตอาสาตามความสนใจและเงื่อนไขชีวิตของตนเอง และ 2. การทำจิตอาสาตามโอกาสที่มาถึง โดยวิธีการเป็นจิตอาสา มีทั้งในรูปแบบเฉพาะตนเอง เช่น การเก็บขยะ การช่วยเหลือคนด้อยโอกาส และในรูปแบบกลุ่ม เช่น การเข้าร่วมเครือข่ายต่างๆ รูปแบบกิจกรรม มีทั้งการทำกิจกรรม และการบริจาคสิ่งของเครื่องใช้ หรือบริจาคทรัพย์

คุณธรรมที่นอกเหนือจากคุณธรรมหลัก 4 ประการ

ที่พบมาก ได้แก่ เรื่องความสะอาด ความอ่อนน้อมถ่อมตน อีกประเด็นที่น่าสนใจคือ กิจกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อม การปลูกต้นไม้ การประหยัดพลังงาน กิจกรรมทางศาสนา การเข้าวัด สวดมนต์ ถวายเทียนพรรษา ถวายเทียนรุ่ง กิจกรรมด้านสุขภาพ การออกกำลังกาย การลดน้ำหนัก การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ถูกตั้งปณิธานมากในช่วงวัยสูงอายุ

นอกจากนั้นการปรับพฤติกรรมที่ถูกตั้งปณิธานมากคือ การตั้งใจที่จะใจเย็นลง มีสติเพิ่มมากขึ้น ให้อภัย รับฟังผู้อื่น เคารพให้เกียรติต่อผู้อื่น การปรับเปลี่ยนทัศนคติในด้านลบของตนเอง การพัฒนาตนเอง เช่น การอ่านหนังสือเพิ่มขึ้น ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นมักพบในกลุ่มที่มีอายุมากกว่า

การตั้งปณิธานด้านความพอเพียงมักจะเป็นหลักควบคู่กับคุณธรรมด้านอื่นๆ ทำงานอย่างสุจริต ใช้ชีวิตประหยัดพอเพียง พอเพียงมีวินัยในการใช้จ่าย

การตั้งปณิธานในแต่ละช่วงวัยก็เป็นภาพสะท้อนชุดประสบการณ์ที่แตกต่างกัน โดยในช่วงสูงอายุจะใช้คำว่า “มากขึ้น” กับกิจกรรมหรือการกระทำที่ทำอยู่แล้ว แต่เพิ่มความเข้มข้นหรือความท้าทาย เช่น ช่วยงานผู้อื่นมากขึ้น พยายามทำเพื่อสังคมให้มากขึ้น ในขณะที่กิจกรรมที่ตั้งปณิธานในช่วงอายุที่น้อยกว่าจะระบุการกระทำที่ชัดเจน เช่น ทำธนาคารขยะในสำนักงาน

สอนหนังสือเด็กบนดอย และ บางปณิธานสะท้อนถึงบทบาททางสังคม เช่น บทบาทของพ่อแม่ ในการอบรมบุตรหลานให้เป็นคนดี บทบาทของครูในการ สอนศิษย์ บทบาทของพนักงาน เจ้าหน้าที่ที่ทำงานเพื่อองค์กร บทบาทของการ เป็นส่วนหนึ่งในถิ่นที่อยู่อาศัย

ปณิธานความดี: จากความตั้งใจสู่การปฏิบัติ

ข้อมูลจากการตั้งปณิธานความดี พบว่าความตั้งใจทำความดีของคนใน สังคมไทยนั้น มีระดับไล่เรียงกันไป ตั้งแต่ตั้งใจทำในสิ่งใหม่ที่ไม่เคยทำมาก่อน รักษาสิ่งที่กระทำอยู่แล้วให้มีความต่อเนื่อง หรือเพิ่มความเข้มข้นหรือความ ทำหายให้กับสิ่งที่ทำ เพราะฉะนั้นการตั้งปณิธานจึงไม่ได้เป็นเพียงถ้อยคำ หรือตัวอักษรที่ล่องลอยไร้ความหมาย ในทางตรงกันข้ามการตั้งปณิธาน คือ การแสดงเจตจำนงในการสร้างความเปลี่ยนแปลงในชีวิตที่มีระดับแตกต่างกันไปตามเงื่อนไขและชุดประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

เมื่อพิจารณาการตั้งปณิธานความดีกับคนในแต่ละช่วงวัย จะเห็น ได้ถึง“พัฒนาการของการตั้งปณิธาน” ที่เริ่มจากปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ส่วนบุคคล และเมื่ออายุมากขึ้น ขอบเขตการตั้งปณิธานความดีจะขยายไป สู่การทำความดีเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเพิ่มมากขึ้น โดยวัยเด็ก (0-10 ปี) การตั้ง ปณิธานเป็นการก่อรูปและเริ่มต้นทดลองทำความดี โดยมีสถาบัน (Setting) หลัก เช่น ครอบครัว และโรงเรียนช่วยสนับสนุนหรือสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อ ให้เกิดการทำความดี

เมื่อก้าวสู่วัยรุ่น (11-20 ปี) การตั้งปณิธานนอกจากเชื่อมโยงกับ ครอบครัวและโรงเรียนแล้ว อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนเริ่มเข้ามามีส่วนสำคัญ โดย พบว่ามีการตั้งปณิธานรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมเชิงจิตอาสาในช่วงวัยนี้ และ ขัดเจนมากขึ้นในวัยทำงานตอนต้น (21-30 ปี)

นอกจากนั้นเป็นที่น่าสังเกตว่าเมื่อเข้าสู่วัยทำงานอย่างเต็มตัว (อายุ 31-50 ปี) สถาบัน (Setting) ที่มีอิทธิพลกับการตั้งปณิธาน คือ องค์กรที่แต่ละคนทำงานอยู่หรืองานที่รับผิดชอบ การตั้งปณิธานจึงเน้นที่ทำงานอย่างเต็มความสามารถตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน แต่ในขณะที่ช่วงวัยนี้ก็เป็นช่วงของการสร้างครอบครัว การตั้งปณิธานในช่วงนี้จึงควบคู่กันไปกับระหว่างงานที่รับผิดชอบ และชีวิตครอบครัว

การตั้งปณิธานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเห็นชัดเจนขึ้นในช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป โดยรูปแบบกิจกรรมเป็นกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ ที่นำความรู้ความสามารถของตนเองไปสนับสนุนภาคส่วนต่างๆ ของสังคมในลักษณะของจิตอาสา การตั้งปณิธานความดีที่เริ่มจากบุคคล แผลงขยายไปสู่กลุ่มและสังคมที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงวัย สะท้อนถึงกระบวนการก่อรูปของการตั้งใจทำความดีที่เริ่มจากจุดเล็ก ๆ แผลงขยายวงกว้างขึ้น และโอบล้อมผู้คนในสังคมเข้ามาอยู่ร่วมกันภายในพื้นที่ของการตั้งใจทำความดี โดยภายในพื้นที่นี้มีการนิยามการตั้งใจทำความดีที่หลากหลายรูปแบบ

ในระดับนโยบาย เมื่อพิจารณาการตั้งปณิธานความดีกับคุณธรรม 4 ประการ คือ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา ซึ่งเป็นคุณธรรมที่คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติให้ความสำคัญและใช้ขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559-2564) ข้อมูลชุดนี้สามารถนำไปกำหนดแนวทางในการขับเคลื่อนคุณธรรมในสังคมไทยต่อไปได้ โดยประเด็นคุณธรรมที่ขับเคลื่อนในสังคม พบว่า ในภาพรวมคนในสังคมไทยให้ความสำคัญกับคุณธรรมด้านความพอเพียงมากที่สุด

การนิยามความหมายคุณธรรม อาจพิจารณาได้จากคำที่ใช้ในการตั้งปณิธาน เช่น พบว่าคำที่ถูกใช้ในการตั้งปณิธานคุณธรรม“วินัย” มากที่สุด คือ รู้หน้าที่/ทำตามหน้าที่

รวมไปถึงใช้ข้อมูลนี้จำแนกแยกแยะ (Differentiation) ความหลากหลายในคุณธรรมข้อนั้นๆ เช่น “จิตอาสา” ที่พบว่ามีการแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. การหาโอกาสในการทำจิตอาสาตามสภาพบริบทความสนใจและเงื่อนไข

ชีวิตของตนเอง และ 2. การทำจิตอาสาตามโอกาสที่มาถึง และวิธีการเป็นจิตอาสาที่มีทั้งในรูปแบบทำเฉพาะตนเอง และทำในรูปแบบกลุ่ม

ที่สำคัญข้อมูลการตั้งปณิธานนี้ยังใช้ในการระบุงกลุ่มเป้าหมายในการทำงานส่งเสริมคุณธรรมต่อไป เช่น “สุจริต” ที่พบว่าวัยทำงานช่วงอายุ 31-50 ปี ให้ความสำคัญ โดยเน้นในเรื่องการทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต การไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไม่ทุจริตต่อหน้าที่ การทำหน้าที่พลเมือง

นอกจากนั้น ข้อมูลจากการตั้งปณิธานยังทำให้เห็นถึงข้อคุณธรรมที่หลากหลายนอกเหนือจากคุณธรรม 4 ประการ ที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากัน เพราะมาจากความตั้งใจทำความดีของคนในสังคมไทย ซึ่งความหลากหลายนี้สะท้อนถึงชุดประสบการณ์ชีวิตของแต่ละคนที่แตกต่างกัน ซึ่งการดำเนินงานขับเคลื่อนคุณธรรมในสังคมไทยมีความจำเป็นต้องรับฟังเสียงที่หลากหลายเหล่านี้ด้วย การทำงานจึงจะมีประสิทธิภาพและสร้างความเปลี่ยนแปลงในสังคมได้

ถ้าพิจารณาในระดับนโยบายแบบบูรณาการ ข้อมูลจากการตั้งปณิธานทำให้เห็นว่า สามารถทำงานพัฒนาคนในแต่ละช่วงวัยโดยเชื่อมต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้อีก เช่น กลุ่มผู้สูงวัยที่ตั้งปณิธานในลักษณะของการเป็นจิตอาสาที่ทำงานเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งเชื่อมโยงกับสถานการณ์โครงสร้างประชากรในสังคมไทยที่ก้าวสู่สังคมผู้สูงวัย และแนวนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ต้องการพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นสังคมที่ผู้สูงอายุมีพลัง (Active Aging Society)

จากที่กล่าวมาทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าข้อมูลการตั้งปณิธานความดีของคนในสังคมไทย นอกจากเป็นการประกาศเจตนาในระดับบุคคลในเรื่องการทำความดีแล้ว พลังของการตั้งปณิธานที่มารวมกันยังทำให้เห็นถึงแนวโน้มและทิศทางในการขับเคลื่อนสังคมไทยสู่สังคมคุณธรรม ทั้งการขับเคลื่อนที่เริ่มจากบุคคล กลุ่ม องค์กร สถาบัน ไปจนถึงระดับนโยบาย ดังนั้นการตั้งปณิธานความดีจึงเปรียบเสมือน “เข็มทิศ” ที่ช่วยนำทางงานด้านคุณธรรมให้กับคนในสังคมไทยได้ในส่วนหนึ่ง

เอกสารชุด “มองโลก มองเรา” : รายงานสถานการณ์คุณธรรมในสังคมไทยปี 2560”

สิ่งพิมพ์ลำดับที่	5/2560
พิมพ์ครั้งที่ 1	มิถุนายน 2560
จำนวน	500 เล่ม
ผู้จัดทำและจัดพิมพ์เผยแพร่	ศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน) 69/16-17 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทร 0 2644 9900 โทรสาร 0 2644 4901-3 www.moralcenter.or.th Facebook : moral center, moral spaces
ที่ปรึกษา	<ul style="list-style-type: none"> นายสิน ลีอสนวน ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม นายสุทธิพงศ์ ชาญภูมิกานนท์ รองผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม
คณะทำงานจัดทำเอกสาร	<ul style="list-style-type: none"> นางสาวธัญลักษณ์ ศรีสง่า หัวหน้ากลุ่มงานนวัตกรรม องค์ความรู้เพื่อสร้างสังคมคุณธรรม นายยงจิรายุ อุปเสน นักวิชาการ นายดิณฑพัทธ์ พูลพิพัฒน์ นักวิชาการ นางสาวกิติญา สุขประเสริฐ นักวิชาการ นางสาวภูริชญา ภูวญาณ เจ้าหน้าที่บริหารโครงการ
ศิลปกรรม/ดำเนินการผลิต	บริษัท คอนแทค ดีไซน์ จำกัด 14/999 หมู่ที่ 13 ตำบล/อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี 11110 โทร. 08 5150 6989, 08 1348 4914

เอกสารชุด “มองโลก มองเรา : รายงานสถานการณ์คุณธรรมในสังคมไทยปี 2560”
ประกอบด้วย 3 เล่ม ได้แก่

มองโลก มองเรา (1) ทบทวนการจัดอันดับ 4 คุณธรรมของไทยในระดับโลก โดยมองจากแนวทางการพัฒนามุมมองสากล มาสู่ระดับประเทศ เพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนา “ทุนความดี” ในมิติพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา

มองโลก มองเรา (2) สถานการณ์สังคมที่ส่งผลต่อสภาวการณ์ด้านคุณธรรมในสังคมไทย สังเคราะห์รายงานสถานการณ์ และผลการสำรวจในประเทศไทยในมิติคุณธรรม เพื่อให้สังคมร่วมกันรับรู้ และตระหนักถึงสถานการณ์ด้านคุณธรรมที่เกิดขึ้น ในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ

มองโลก มองเรา (3) รายงานสถานการณ์ความตั้งใจทำความดีของคนไทย เพื่อสำรวจ “ทุนความดี” ที่เกิดขึ้นในระดับบุคคล ซึ่งข้อมูลนี้สามารถยกระดับและนำไปใช้สร้างการเปลี่ยนแปลงในสังคมได้ ผ่านการกำหนดนโยบาย หรือออกแบบกระบวนการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม

ผู้สนใจสามารถดาวน์โหลดเอกสารทั้งหมดได้จาก www.moralcenter.or.th